

* Seleucus 3. ita ut Seleucus * Agia rex de redditibus suis præstaret omnes sumptus ad ministerium sacrificiorum pertinentes.

4. Simon autem de tribu Benjamin præpositus templi constitutus, contendeat, obstitente sibi principe sacerdotum, iniquum aliquid in civitate moliri.

5. Sed cum vincere Oniam non posset, venit ad Apollonium Tharsæ filium, qui eo tempore erat dux Cœlesyriæ, & Phœnicis:

6. & nunciavit ei, pecuniis innumerabilibus plenum esse ærarium Ierosolymis, & communes copias immensas esse, quæ non pertinent ad rationem sacrificiorum: esse autem possibile sub potestate regis cadere universa.

7. Cumque retulisset ad regem Apollonius de pecuniis, quæ delatæ erant, illæ accitum Heliodorum, qui erat super negotia eius, misit cum mandatis, ut prædictam pecuniam transportaret.

8. Statimque Heliodorus iter est aggressus, specie quidem quasi per Cœlesyriam, & Phœnicen civitates esset peragaturus, re verâ autem regis propositum perfecturus.

9. Sed, cum venisset Ierosolymam, & benignè à summo sacerdote in civitate esset exceptus, narravit de dato indicio pecuniarum: & cuius rei gratiâ adesset, aperuit: interrogabat autem, si verè hæc ita essent.

10. Tunc summus sacerdos ostendit deposita esse hæc, & victualia viduarum, & pupillorum:

11. quædam verò esse Hircani Tobia viri valde eminentis, in his, quæ detulerat impius Simon: universa autem argenti talenta esse quadringenta, & auri ducenta.

12. decipi verò eos, qui credidissent loco, & templo, quod per universum mundum honoratur, pro sui veneratione, & sanctitate omnino impossibile esse.

13. At ille pro his, quæ habebat in mandatis à rege, dicebat omni genere regi ea esse deferenda.

14. Constitutâ autem die intrabat de his Heliodorus ordinaturus. Non modica verò per universam civitatem erat trepidatio.

15. Sacerdotes autem ante altare cum stolis sacerdotalibus iactaverunt se, & invocabant de cælo eum, qui de depositis legem posuit, ut his, qui deposuerant ea, salva custodiret.

16. Iam verò qui videbat summi sacerdotis vultum, mente vulnerabatur: facies enim, & color immutatus declarabat internum animi dolorem.

17. circumfusa enim erat mœstitia quædam viro, & horror corporis, per quem manifestus aspicientibus dolor cordis eius efficiebatur.

18. Alii etiam gregatim de domibus confluebant, publicâ supplicatione obsecrantes, pro eo quod in contemptum loci esset venturus.

19. Accinctæque mulieres ciliciis pectus, per plateas confluebant. sed & virgines, quæ conclusæ erant, procurrebant ad Oniam, aliæ autem ad muros, quædam verò per fenestras aspicebant:

20. universæ autem protendentes manus in cælum, deprecabantur.

21. erat enim misera commistæ multitudinis, & magni sacerdotis in agone constituti expectatio.

22. Et hi quidem invocabant omnipotentem Deum, ut credita sibi his, qui crediderant, cum omni integritate conservarentur.

23. Heliodorus autem, quod decreverat, perficiebat eodem loco ipse cum satellitibus circa ærarium præfens.

24. Sed spiritus omnipotentis Dei magnam fecit suæ ostensionis evidentiam, ita ut omnes, qui ausi fuerant parere ei, ruentes Dei virtute, in dissolutionem, & formidinem converterentur.

25. Apparuit enim illis quidam equus terribilem habens sessorem, optimis operimentis adornatus: isque cum impetu Heliodoro priores calces elisit. qui autem eâ sedebat, videbatur arma habere aurea.

26. Alii etiam apparuerunt duo iuvenes virtute decori, optimi gloriâ, speciosique amictu: qui circumsteterunt eum, & ex utraque parte flagellabant, sinè intermissione multis plagis verberantes.

27. Subitò autem Heliodorus cõcudit in terram, eumque multâ caligine circumfusum rapuerunt, atque in sella gestatoria positum eiecerunt.

28. Et is, qui cum multis cursoribus, & satellitibus prædictum ingressus est ærarium, portabatur nullo sibi auxilium ferente, manifestâ Dei cognitâ virtute:

29. & ille quidem per divinam virtutem iacebat mutus, atque omni spe & salute privatus.

30. Hi autem Dominum benedicebant, quia magnificabat locum suum, & templum, quod paulò ante timore ac tumultu erat plenum, apparente omnipotente Domino, gaudio & lætitiâ impletum est.

31. Tunc verò ex amicis Heliodori qui-

quidam rogabant confestim Oniam, ut invocaret Altissimum, ut vitam donaret ei, qui in supremo spiritu erat constitutus.

32. Considerans autem summus sacerdos ne fortè rex suspicaretur malitiam aliquam ex Iudeis circa Heliodorum consummatam, obtulit pro salute viri hostiam salutarem.

33. Cumque summus sacerdos exoraret, iidem iuvenes eidem vestibus amicti, astantes Heliodoro, dixerunt: Oniæ sacerdoti gratias age: nam propter eum Dominus tibi vitam donavit.

34. tu autem à Deo flagellatus, nuncia omnibus magnalia Dei, & potestatem. Et his dictis, non comparuerunt.

35. Heliodorus autem, hostiâ Deo oblata, & votis magnis promissis ei, qui vivere illi concessit, & Oniæ gratias agens, recepto exercitu, repedat ad regem.

36. Testabatur autem omnibus ea quæ sub oculis suis viderat opera magni Dei.

37. Cum autem rex interrogasset Heliodorum, quis esset aptus adhuc semel Ierosolymam mitti, ait:

38. Si quem habes hostem, aut regni tui insidiatorem, mitte illuc, & flagellatum eum recipies, si tamen evaserit: eò quod in loco sit verè Dei quædam virtus.

39. Nam ipse, qui habet in cælis habitationem, visitator, & adiutor est loci illius, & venientes ad malefaciendum percutit, ac perdit.

40. Igitur de Heliodoro, & ærarij custodia ita res se habet.

CAPUT IV.

Onias ob Simonis detractiones ad Seleucum concessit: cuius pontificatum ambiens frater eius Iason, promissit regi plurima talenta, acceptoque pontificatu omnem Dei cultum pervertit; quem pontificatu privari curat Menelaus, plura regi talenta pollicitus: cui promissa non præstanti succedit frater ipsius Lysimachus: Onias cum Menelaum de sacrilegio argueret, illius suasu ab Andronico perimitur: propter quod iussu Antiochi in eodem loco Andronicus interimitur: Lysimacho à populo oppresso, Menelaus apud regem accusatus, intercedentibus donis absolvitur, occisis innocentibus eius accusatoribus.

1. **S**imon autem prædictus pecuniarum, & patriæ delator, malè loquebatur de Oniâ, tamquam ipse He-

liodorum instigasset ad hæc, & ipse fuisset incensor malorum:

2. provisoremque civitatis, ac defensoris gentis suæ, & æmulatorem legis Dei audebat insidiatorem regni dicere.

3. Sed, cum inimicitia in tantum procederent, ut etiam per quosdam Simonis necessarios homicidia fierent:

4. considerans Onias periculum contentionis, & Apollonium insanire, utpote ducenti Cœlesyriæ, & Phœnicis, ad augendam malitiam Simonis, ad regem se contulit,

5. non ut civium accusator, sed communem utilitatem apud semetipsum universæ multitudinis considerans.

6. Videbat enim sinè regali providentia impossibile esse pacem rebus dari, nec Simonem posse cessare à stultitia sua.

7. Sed post Seleuci vitæ excessum, cum suscepisset regnum Antiochus, qui Nobilis appellabatur, ambebat Iason frater Oniæ summum sacerdotium:

8. * adito rege, promittens ei argenti talenta trecenta sexaginta, & ex redditibus aliis talenta octoginta,

9. super hæc promittebat & alia centum quinquaginta, si potestati eius concederetur gymnasium, & ephebiæ sibi constituere, & eos, qui in Ierosolymis erant, Antiochenos scribere.

10. Quod cum rex annuisset, & obtinisset principatum, statim ad gentilem ritum contribules suos transferre cœpit.

11. & amotis his, quæ humanitatis causâ Iudæis à regibus fuerant constituta, per Ioannem patrem Eupolemi, qui apud Romanos de amicitia, & societate functus est legatione legitimâ, civium iura destituens, prava instituta fanciebat.

12. Etenim ausus est sub ipsa arce gymnasium constituere, & optimos quosque epheborum in lupanaribus ponere.

13. Erat autem hoc non initium, sed incrementum quoddam, & profectus gentilis, & alienigenæ conversationis, propter impij, & non sacerdotis Iasonis nefarium, & inauditum scelus:

14. ita ut sacerdotes iam non circa altaris officia dediti essent, sed contempto templo, & sacrificiis neglectis festinant participes fieri palæstræ, & præbitionis eius iniustæ, & in exercitiis disci.

15. & patrios quidem honores nihil habentes, Græcas glorias optimas arbitrabantur:

16. quarum gratiâ periculosa eos con-

tentio habebat, & eorum instituta æmulabantur, ac per omnia his confimiles esse cupiebant, quos hostes, & peremptores habuerant.

17. In leges enim divinas impiè agere impunè non cedit: sed hoc tempus sequens declarabit.

18. Cùm autem quinquennalis ágon Tyri celebraretur, & rex præfens esset,

19. misit Iafon facinorosus ab Ierosolymis viros peccatores, portantes argenti didráchmas trecentas in sacrificium Hérculis, quas postulaverunt hi, qui asportaverant ne in sacrificiis erogarentur, quia non oporteret, sed in alios sumptus eas deputari.

20. Sed hæ oblatæ sunt quidem ab eo, qui miserat, in sacrificium Hérculis: propter præfentes autem datæ sunt in fabricam navium triremium.

21. Misso autem in Ægyptum Apollonio Mnesthéi filio propter primates Ptolemæi Philometoris regis, Cùm cognovisset Antiochus alienum se à negotiis regni effectum, propriis utilitatibus cónsulens, profectus indè venit Ióppen, & indè Ierosolymam.

22. Et magnificè ab Iafone, & civitate susceptus, cum facularum luminibus, & laudibus ingressus est: & indè in Phœnicen exercitum convertit.

23. Et post triennij tempus † misit Iafon Menelaum supradicti Simonis fratrem portantem pecunias regi, & de negotiis necessariis responsa perlaturum.

24. At ille commendatus regi, cùm magnificasset faciem potestatis eius, in semetipsum retorfit summum sacerdotium, superponens Iafoni talenta argenti trecenta.

25. Acceptisque à rege mandatis, venit, nihil quidem habens dignum sacerdotio: animos verò crudelis tyranni, & feræ bellæ iram gerens.

26. Et Iafon quidem, qui proprium fratrem captivaverat, ipse deceptus profugus in Ammanitem expulsus est regionem.

27. Menelaus autem principatum quidem obtinuit: de pecuniis verò regi promissis, nihil agebat, cùm exactionem faceret Sóstratus, qui arci erat præpositus.

28. nam ad hunc exactio vectigalium pertinebat: quam ob causam utrique ad regem sunt evocati.*

29. Et † Menelaus amotus est à sacerdotio: Menelaus vicarium pontificatus reliquit Lysimachum fratrem suum; sóstratus autem, Cratetem, illum qui Cypriis præfuit.

dotio, succedente Lysimacho fratre suo Sóstratus autem prælatus est Cypriis.

30. Et cùm hæc agerentur, contigit, Tharsenses, & Mallótas seditionem movere, eò quòd Antiochidi regis concubinæ dono essent dati.

31. Festinanter itaque rex venit sedare illos, relicto suffecto uno ex comitibus suis Andrónico.

32. Ratus autem Menelaus accepisse se tempus opportunum, aurea quædam vasa è templo furatus donavit Andrónico, & alia vendiderat Tyri, & per vicinas civitates.

33. Quod cum certissimè cognovisset Onias, arguebat eum, ipse in loco tuto se continens Antiochiæ secus Daphnem.

34. Unde Menelaus accedens ad Andronicum, rogabat ut Oniam interficeret. Qui cùm venisset ad Oniam, & datis dextris cum iureiurando (quamvis esset ei suspectus) suavisset de asylo procedere, statim eum peremit, non veritus iustitiam.

35. Ob quam causam non solum Iudæi, sed aliæ quoque nationes indignabantur, & molestè ferebant de nece tanti viri iniusta.

36. Sed regressum regem de Ciliciæ locis adierunt Iudæi apud Antiochiam, simul & Græci: conquerentes de iniqua nece Oniæ.

37. Contristatus itaque animo Antiochus propter Oniam, & flexus ad misericordiam, lacrymas fudit, recordatus defuncti sobrietatem, & modestiam.

38. accensisque animis Andronicum purpurâ exutum, per totam civitatem iubet circumdúci: & in eodem loco, in quo in Oniam impietatem commiserat, sacrilegum vitâ privari, Domino illi condignam retribuente pœnam.

39. Multis autem sacrilegiis in templo à Lysimacho commissis Menelai consilio, & divulgatâ famâ, congregata est multitudo adversum Lysimachum multo iam auro exportato.

40. Turbis autem insurgentibus, & animis irâ repletis, Lysimachus armatis ferè tribus millibus iniquis manibus uti cœpit, duce quodam tyranno, ætate pariter, & dementiâ proveccto.

41. Sed, ut intellexerunt conatum Lysimachi, alii lapides, alii fustes validos arripuere: quidam verò cinerem in Lysimachum iecere.

42. Et

42. Et multi quidem vulnerati, quidam autem & prostrati, omnes verò in fugam conversi sunt: ipsum etiam sacrilegum secus ærarium interfecerunt.

43. De his ergo cœpit iudicium adversus Menelaum agitari.

44. Et cùm venisset rex Tyrum, ad ipsum negotium detulerunt missi tres viri à senioribus.

45. Et cùm superaretur Menelaus, promisit Ptolemæo multas pecunias dare ad suadendum regi.

46. Itaque Ptolemæus in quodam atrio positum quasi refrigerandi gratiâ regem adiit, & deduxit à sententia:

47. & Menelaum quidem universæ malitiæ reum criminibus absolvit: miseros autem, qui, etiam si apud Scythas causam dixissent, innocentes iudicarentur, hos morte damnavit.

48. Citò ergo iniustam pœnam dederunt, qui pro civitate & populo, & sacris vasis causam profecti sunt.

49. Quam ob rem Tyrii quoque indignati, erga sepulturam eorum liberalissimi extiterunt.

50. Menelaus autem, propter eorum, qui in potentia erant, avaritiam, permanebat in potestate, crescens in malitia ad insidias civium.

& aureorum armorum splendorem, omnisque generis loricarum.

4. Quapropter omnes rogabant in bonum monstra converti.

5. Sed cùm falsus rumor exisset, tamquam vitâ excessisset Antiochus, assumptis Iafon non minùs mille viris, repentè aggressus est civitatem: & civibus ad murum convolantibus ad ultimum apprehensâ civitate, Menelaus fugit in arcem:

6. Iafon verò non parcebat in cæde civibus suis, nec cogitabat prosperitatem adversum cognatos malum esse maximum, árbitrans hostium & non civium se trophæa capturum.

7. Et principatum quidem non obtinuit, finem verò insidiarum suarum confusio-nem accepit, & profugus iterum abiit in Ammaniten.

8. Ad ultimum, in exitium sui conclusus ab Areta Arabum tyranno fugiens de civitate in civitatem, omnibus odiosus, ut refuga legum & execrabilis, ut patriæ & civium hostis, in Ægyptum extrusus est:

9. & qui multos de patria sua expulerat, peregrè periit, Lacedæmonas profectus, quasi pro cognatione ibi refugium habiturus:

10. & qui insepultos multos abiecerat, ipse & illamentatus, & insepultus abjicitur, sepulturâ neque peregrinâ usus, neque patrio sepulchro participans.

11. His itaque gestis, suspicatus est rex societatem deserturos Iudæos: & ob hoc profectus ex Ægypto efferat animis, civitatem quidem armis cepit.

12. Iussit autem militibus interficere, nec parcere occurrentibus, & per domos ascendentes trucidare.

13. Fiebant ergo cædes iuvenum, ac seniorum, & mulierum, & natorum exterminia, virginumque & parvulorum neces.

14. Erant autem toto triduo octoginta millia interfecti, quadraginta millia vincti, non minùs autem venúdati.

15. Sed nec ista sufficiunt: ausus est etiam intrare templum universâ terrâ sanctius, Menelao ductore, qui legum, & patriæ fuit proditor:

16. & scelestis manibus sumens sancta vasa, quæ ab aliis regibus, & civitatibus erant posita ad ornatum loci, & gloriam, contrectabat indignè, & contaminabat.

LIII 3

17. Ita

* Gr. *διὰ τὴν μισοξίαν* hoc est, celebratam illam quæ acta est, cum primùm in throno sedere cœpit Ptolemæus, mortuâ dilectâ matre Cleopatrá Antiochi Magni filiâ, & Antiochi Epiphanis sorore. Anno M. 383. i. † Anno M. 383. 2. Ant. Chr. 172. post triennium quàm pontificatum adeptus est.

* Ann. M. 383. 4. Ant. Chr. 170. † Gr. Et Menelaus vicarium pontificatus reliquit Lysimachum fratrem suum; sóstratus autem, Cratetem, illum qui Cypriis præfuit.

CAPUT V.

Armati exercitus, ipsorumque congressiones Ierosolymis in aere quadraginta diebus conspiciuntur: Iafon Ierusalem invadens, & cives crudeliter trucidans, apud exteros miserè moritur: Antiochus, innumeris in Ierusalem trucidatis vinctis ac venúdatis, templum spoliat; & discedens, relinquit crudeles præpositos qui populum affligant: rursusque misso duce Apollonio plurimos interficit: Iudas verò Machabeus cum suis in desertum locum secessit.

Anno M. 383. 4. Ant. Chr. 170.

1. Eodem tempore Antiochus secundam protectionem paravit in Ægyptum.

2. Contigit autem per universam Ierosolymorum civitatem videri diebus quadraginta per aëra equites discurrentes, auratas stolas habentes, & hastis, quasi cohortes, armatos,

3. & cursus equorum per ordines digestos, & congressiones fieri còminus, & scutorum motus, & galeatorum multitudinem gladiis districtis, & telorum iactus,